

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Io, vel de furore poetico

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)



## IO PLATONIS LIBER; VEL DE FV

RORE POETICO, A MARSILIO FICINO TRANSLATVS E  
Græca lingua in Latinam, ad Laurentium Medicem  
uirum magnanimum.

SOCRATES, IO.



**I**ONEM saluere iubeo. Vnde nunc ad nos aduenisti? Nunquid ex Epheso patria uenis? IO. Nullo pacto o Socrates, sed ex Epidauro ab Asclepijs. s o c. Nunquid & Rhapsodorum, id est eorum qui poetarum carmina recitant, certamen Epidaurij deo instituerunt? IO. Non in his solum, sed in alio quoque genere musicae. s o c. Quid igitur, non tu nobis istuc decertasti, quomodo, certasti ne? IO. Prima o Socrates certaminum premia retulimus. s o c. Probe inquis. Age ut in Palladis celebratione uictoriam consequamur. IO. Fient haec quidem si deus uoluerit. s o c. Etenim o Io, artem uestram semper plurimi feci. quod & arti uestrae conueniat ut ornetis corpus, & quam pulcherrimi semper appareatis, tum quod oporteat in plurimis atque bonis poetis, in Homero praecipue poetarum omnium optimo diuinissimoque assidue uersari, neque carmina illius solum, uerum etiam sensa perdiscere. Nunquam enim aliquis in Rhapsodum euaderet, nisi ea quae a poeta dicta sunt, intellexerit. Nam poetae mentem interpretari Rhapsodum apud auditores oportet: quod quidem fieri nequit, si quis poetae sententiam ignorarit. Haec uero omnia an non uidentur? IO. Vera dicis o Socrates: atque ego quidem in hoc plurimum elaboraui. praclarissima sane praeter ceteris de Homero me explicaturum profiteor, ut neque Metrodorus Laefacenus, neque Stesimbrotus Thasius, neque Glaucon, neque aliquis unquam ueterum tot tamque praecleara Homeri sensa quot ego, exponere queat. s o c. Recte o Io. Costat enim quod nulla inuidia prohibebit quin haec mihi aperias. IO. Et auditu sane dignum est quod uehementer Homerum exornarim. Vnde aequum esse censeo ut ab illis qui Homeri studiosi sunt, corona aurea coroner. s o c. Ocius profecto te audiendi quandoque nanciscar: nunc autem ad hoc unum mihi responde, utrum circa Homerum solum, an etiam circa Hesiodum & Archilochum id possis. IO. Circa Homerum solum. satis enim mihi esse uidetur. s o c. Sunt ne aliqua de quibus Homerus & Hesiodus eadem referant? IO. Ac multa quidem esse arbitror. s o c. Vtrum melius ea quae dicit Homerus, an quae Hesiodus explicares? IO. Aequae de utrisque o Socrates in illis rebus in quibus eadem referunt. s o c. Quid autem in his de quibus non eadem dicunt? ut puta de uaticinio Homerus atque Hesiodus uerba faciunt. IO. Et maxime quidem. s o c. Et in quo poetae isti consentiunt, aut discrepant, quando de uaticinio loquuntur, utrum ipse melius quam peritus uates aliquis explicares? IO. Vates melius. s o c. Si autem uates esses, non illa tantum in quibus conueniunt, uerum etiam in quibus dissentiunt, exponere posses? IO. Patet. s o c. Quid porro: num circa Homerum uehemens facundusque es: circa Hesiodum aliosque poetas minime? An Homerus de alijs rebus agit, quam de ijs quae & alij poetae tractant? Nonne multa quae ad bellum, & quae ad consuetudines bonorum inuicem, malorumque, priuatorum atque opificum pertinent, enarrauit? Et de ijs quemadmodum secum inuicem, & cum hominibus uersantur, deque afflictionibus caelestibus: item & de his quae apud inferos sunt, tum deorum & heroum generationes cecinit? Nonne circa haec omnis Homeri poesis uersatur? IO. Vera o Socrates loqueris. s o c. Nonne eadem ceteri poetae decantant? IO. Eadem certe, sed non ita ceteri ut Homerus. s o c. An forte deterius? IO. Multo deterius. s o c. Melius ergo Homerus? IO. Melius certe. s o c. O Io lepidum caput, cum multi de numero uerba faciunt, & eorum aliquis recte dicit, nonne potest quispiam ea in re bene dicentem nosse? IO. Potest. s o c. Nunquid ille ipse qui male dicentem noscit, an alius? IO. Ipse idem. s o c. An non hic est qui arithmetica arte est praeditus? IO. Profecto. s o c. Cum multi de cibis, quales salubres sint loquuntur, & aliquis recte ea de re loquitur, utrum alius quidam bene dicentem quod recte, alius male dicentem quod male dicat, animaduertet? an unus, & idem? IO. Idem proculdubio. s o. Quis hic? quod illi nomen? IO. Medicus. s o c. Nonne summam dicimus, cum plures eadem de re loquuntur, quod unus atque idem tam illum qui male, quam illum qui bene loquitur internoferet: & nisi eum qui in eadem re aberrat, cognouerit

Quae sint explicata in omni Homeri poesi



uerit, nunquam eum qui recte sentit agnoscat. 10. Profecto. s o c. An non ipse idem in utrisque peritus est? 10. Profus. s o c. Homerum atque alios poetas, e quorum numero est Hesiodus, & Archilochus, eadem referre asseris: non tamen eodem modo, sed melius Homerum? 10. Et uera loquor. s o c. Si illum qui bene dicit cognoscis, eos qui male dicunt, quod errant intelligis. 10. Cōuenit. s o c. Si ergo dicamus o uir optime, Ionem circa Homerum aliosque poetas similiter peritum esse atque uehementem, nequaquam errabimus: quandoquidem ipse iudicem eundem idoneum esse circa illos qui eadem in re uersant, confitetur, poetas uero penes omnes eadem effingere. 10. Quamobrem igitur o Socrates cum de alio poeta quispiam disserit, neque mentem adhibeo, neque quicquam existimatione dignum dicere possum, sed oscito protinus atque torpeo: postquam uero Homeri quis mentionem fecerit, confestim excitator atque mentem adhibeo, succeditque quicquid instituo. s o c. Nequaquam arduum est o amice huius causam coniectare. Cōstat enim quod neque arte neque scientia de Homero scite loqueris. Nam si arte, de alijs omnibus poetis similiter loqui ualeres. poesis enim totum est. nonne? 10. Est certe. s o c. Nonne postquam aliquis aliam quamuis artem integram comparauit, aequae de omnibus quae sub arte sunt iudicat? Eadem quippe de omnibus artibus considerandi ratio est. Vis tibi referam qua ratione id dicam? 10. Opto per Iouem o Socrates. Nam quotiens uos sapientes illos audiui, miro quodam gaudio statim afficior. s o c. Velim o Io, uera diceres. Verum sapientes uos rhapsodi & mimi estis, & illi quorum uos poemata decantatis. ego autem nihil praeter ueritatem loquor, quemadmodum decet pinguis munerum hominem. Nam id de quo paulo ante percontabar, intueri quod leue sit, & facile cognitum: adeo ut qui uis quod narrabam, percipere possit, eandem per caetera esse considerationem, si quis artem sibi integram compararit. Exempli causa, nunquid pingendi ars totum quiddam est? 10. Est. s o c. Nonne pictores multi, partim boni, partim mali, & sunt & fuerunt? 10. Certe. s o c. Vidisti ne aliquem qui & ea, quae recte, & quae non recte Polygnotus Aglaophontis filius pinxit, sufficienter ostendere potuit: quae uero pictores alij, non potuit? Et si quis aliorum pictorum opus ostenderit, obdormiat, neque facultas illi ad dicendum aliquid coniciendumque suppetat: cum uero de Polygnoto, uel de uno quouis pictore sit iudicandum, expergiscatur, & mentem adhibeat, & facultatem dicendi habeat? 10. Non per Iouem. s o c. Quid in fabricis statuarijs? uidisti quenquam qui ea quae Dædalus Metionius, aut Epheus Panopei filius, aut Theodorus Samius, uel alius quispiam statuarum fabricer, bene est machinatus exponere ualeat, in aliorum uero sculptorum operibus torpeat atque obmutescat? 10. Per Iouem nunquam uirum talem repperi. s o c. Atqui nec in tibi arum statu ut arbitror, nec in pulsu citharae, nec in illo ad citharam cantu, neque in rhapsodia uirum intuitus es, qui Olympi opera, uel Thamyrae, uel Orphei, aut Itacensis Phemii rhapsodi exprimere possit, in operibus uero Ionis Ephesii deficiat, neque percipere conferreque possit, quae bene, & quae contra modulatur. 10. Quid in hoc tibi contradicam non habeo, sed tamen mihi ipsi conscius sum, me praeter caeteris hominibus pulcherrima de Homero referre, neque deesse mihi dicendi copiam: alios uero omnes hac in re me laudare, in caeteris uero nequaquam. Tu uero quidnam hoc sit uide. s o c. Video o Io, & quod mihi id esse uidetur, tibi aperire incipiam. Ut bene de Homero loquaris ars tibi non praestat, ut modo dicebam, sed diuina uis est quae te mouet, sicut in lapide quem Magnetem Euripides nominauit, non nulli Heraclium uocant. Qui lapis non solum ferreos annulos trahit, sed uim etiam annulis ipsis infundit, qua hoc idem efficere possint, ac perinde ut lapis, alios annulos trahere. Vnde longa plerumque concatenatio ferri, & annulorum inuicem pendet, & omnibus his ex illo lapide uis attrahit. Ita ipsa Musa poetas diuino instinctu concitat, poetae concitati alios furore corripiunt. Quare ex his omnibus series ipsa contextitur. Omnes itaque carminum poetae insignes, non arte sed diuino afflatu mente capti omnia ista preclara poemata canunt: & ut Corybantes non sana mente saltant, ita neque cantilenarum modulatores egregij sana mente hos cantus effingunt: sed ubi in harmoniam, & rhythmum insurgunt, & rapti bacchantur, quemadmodum bacchantes foeminae, mente non sana, mel & lac ex fluminibus hauriunt, sana autem mente haurire nequeunt. idque tum efficit illorum animus qui cantus effingunt, quod ipsi narrat. Aiunt enim nobis poete, quod e fontibus quibus mel scaturit, haurientes, & a Musarum uiridarijs collibusque decerpentes carmina ad nos afferant, quemadmodum mel ex floribus apes, & instar apum uolare se dicunt. Qua

Videtur hoc agere, ut ostendat, nec ipsum Homerum ex arte scripsisse, sed diuina quadam ingenij uirtute



in re vera loquunt. Res enim leuis, uolatilis atq; sacra poeta est, neq; canere prius potest q̄ deo plenus, & extra se positus, & à mente alienatus sit. Nam quandiu mente quis ualeat, neq; fingere carmina, neq; dare oracula quisquã potest. Nõ arte igitur aliqua hæc præclara canunt, quæ tu de Homero refers, sed sorte diuina id quisq; recte efficere potest, ad quod Musa quempiam incitauit. Hic Dithyrãbos, ille laudes alicuius, hic Hyporchemata choreasq; alius carmina, alius item iambos canit. Ad cætera uero illorum quisq; rudis, & ineptus est. Non enim arte sed diuina ui hæc dicunt. Nam si de unoquoquã horũ per artem recte loqui scirent, de cæteris quoq; omnibus idem possent. Ob hanc uero causam deus illis mentẽ surrãpiens, ipsis tanquã ministris utitur, oraculorũq; nũcijs, & diuinis uatibus, ut nos qui audimus, percipiamus non eos esse qui tam digna referũt, cum suę mentis cõpotes minime sint, sed hæc deum loqui, & per hos nobis hæc inclamare: Huic autẽ rei euidentissimo argumento esse potest Tynnichus Chalcidensis, qui antea poema nullũ memoria dignũ composuerat; hymnũ autem in Apollinem quem omnes cantant, omnium fermẽ cantilenarũ pulcherrimũ, Musarum inspiratione inuenisse se dicit. In hoc maxime deus ostẽdisse uidetur nobis dubitandũ non esse, quin præclara hæc poemata, diuina deorũq; potius q̄ humana hominũq; sint operã. Poetæ autẽ nihil aliud sint, q̄ deorũ interpretes, dum sunt furore correpti, à quocũq; tandẽ numine quis corripitur. Quod quidẽ deus ostendere uolens, de industria per ineptissimũ poetam, pulcherrimã cecinit melodiam. An nõ uera tibi referre uideor? IO. Mihi certe. Atq; animũ meum his sermonibus Socrates demulces, et afficis. Ac diuina quadã sorte à dijs poetæ insignes hæc nobis interpretari uident. SO. Nonne uos Rhapsodi poetarũ scripta interpretamini? IO. Vera narras. SO. C. An non interpretũ interpretes estis? IO. Sumus. SO. C. Animaduerte quid uelim, & hoc mihi respõde o Io: neq; id de quo te interrogabo, mihi occultaueris. Cũ apte carmina refers, & stupore perculos reddis spectãtes, siue dum Vlyssẽ super pauimentũ suo limine saltantem cantas, & procis palãm se ostendentẽ, atq; sagittas ante pedes effundẽtem, siue Achillem impetum in Hecora facientẽ, seu dum miserabile quiddam, & querulum circa Andromachen, uel Hecubã, uel Priamũ profers, utrũ tunc mentis es cõpos? An à mente alienatus? & rebus gestis quas refers afflatus animus interesse illis se cogitat, siue in Ithaca, siue apud Troiã sint gesta, seu quocũq; alio te carmina rapiant? IO. Perpicuam mihi coniecturã o Socrates attulisti, neq; id occultaturus tibi recẽsebo. Quotiẽs enim miserabile quicquã dico, lachrymis implentur oculi. Cum aliquid terribile, aut uehemẽs, arrectæ propter terrorẽ comæ erigunt, cor salit. SO. C. Nunquid mentis cõpotem eum uirum tunc esse asserimus, qui in sacrificijs, & celebrationibus pulchra ueste aureisq; coronis ornatus ploret, cũ nihil horũ amiserit: aut nimis trepidet is, qui inter uiginti milia hominum sibi amicorũ sit cõstitutus, nemine eum uel exuente, uel iniuriã afficiẽte. IO. Nõ per Iouẽ o Socrates, si uera fateri uelimus. SO. C. Nonne spectantium multitudinẽ iisdem his rebus afficitis? IO. Sanẽ plurimum: atq; aspicio semper supernẽ ab ipso suggesto, et flẽtes, & toruũ tuentes, atq; his quæ narrant, stupefactos. Et oportet me ualde mentẽ ijs adhibere. Nam si lachrymas excutiam, ipse argentũ suscipiens, ridebo. Sin autem risum illis moueam, ipse argentũ amittens flebo. SO. C. Vides' ne spectatorẽ esse annulorũ extremũ, illorũ inquã quos sub magnete lapide uim inuicẽ suscipere referebam? Medius autẽ es tu recitator, & mĩmus: primus autẽ est ipse poeta: deus uero per omnes istos hominũ animũ quocũq; uult, trahit, dum inuicẽ uim suspẽdit, & traicit: ex quo uelut ex illo lapide series longa depẽdet, qua è latere gradatim nectunt hi qui in choro saltant, & præceptores atq; discipuli, huius ue catenę à Musa annuli suspendunt, poetarũ autem hic ex aliã, ille rursus ex aliã musa suspẽditur. Vocamus autẽ id nos mente capi, quod quidẽ illi proximũ est. Nam ab his utiq; primis annulis qui poetæ sunt: alij rursus ab alijs corripuntur, diuiniq; fiunt, nõnulli ab Orpheo, à Musæo alij: nec pauci ab Homero occupantur, atq; tenentur, quorum o Io unus es, qui ab Homero furore correptus es. Et si quis scripta alterius poetę cecinerit, obdormiscis, atq; tibi dicendi deest facultas: si quis uero huius poetę decãtauerit melodiã, confestim excitaris, animus salit, & dicendi facultas sufficit. non enim arte neq; scientiã, sed de diuina quadã sorte, & mentis occupatione, ea quæ de Homero dicis, recẽses. Et quemadmodũ Corybantes illam duntaxat melodiã acute sentiũt, quæ illius dei est à quo rapiuntur, ad eumq; concentum decentibus uerbis & figuris abũdant, alios uerõ

Poetæ deo/  
rum inter/  
pretes



contēnunt: ita & tu o Io, si quis Homeri mentionē fecerit, es in dicendo facundus, in alijs uero tibi copia deest. Eius itaq; quod quærebas quamobrē circa Homerum copiosus es, circa alios deficiis, hæc est causa, quoniam non arte, sed diuina sorte uehemens es Homeri laudator. 10. Recte dicis o Socrates: admirarer tamen si tã acute differeres ut mihi profus persuaderes me cū lymphatus atq; furēs sum, Homerū laudibus celebrare. neq; enim furens ut arbitror tibi uiderer, si me de Homero uerba facientē audires. s o c. Atqui audire uolo, neq; tamen prius, q̄ mihi responderis ex ijs quibus de Homero dicit, quæ potissimum bene dicat. non enim de omnibus. 10. Optime nosti o Socrates, quod de omnibus s o c. Nō tamen ea bene tractas, quæ tu quidē ignoras, Homerus autem scribit. 10. Quæ nam ista sunt, quæ Homerus quidē narrat, ego aut nescior? s o c. Nōne sepe numero multa de artib. explicat? Velut de aurigarīa disciplina. si meminero illius carmina tibi recitabo. 10. At ego referam, memini enim. s o c. Dic mihi quæ mandat Nestor Antilocho filio, cum illum monet ut in equestri cursu, gratia Patrocli instituto, caute flectat equos. 10.

Myr uidetur  
legendū et  
se, quanquā  
& Marfilius  
et Aldi exem  
plar hys ha  
buerint

Iliad, v

Declina ad laeuam paulum, dextrumq; iugalem  
Urge plagis minitans, manibus quoq; lora remitte.  
Cumq; me tam attigeris, flectatur laeuus in arcum,  
Donec ad extremum circuli peruenierit axis

Ultimus, ac medium uita, nec tangito saxum.

s o c. Sufficiūt hæc o Io. Recte ne an cōtrā in his carminibus Homerus loquatur, utrum melius medicus, an auriga perciperet? 10. Auriga proculdubio. s o c. Vtrum arte hoc iudicium fiat, an alio quopiam? 10. Non alio certe q̄ arte. s o c. Nōne cuiq; arti facultas à deo tribuit, certi cuiusdā operis iudicandi? neq; enim ea quæ gubernatoria arte cognoscimus medicina quoq; percipiemus. 10. Non certe. s o. Neq; etiā quæ medicina perspicimus, architectura animaduertemus. 10. Non sane. s o. An nō similiter in omnibus artibus quæ una quadā arte cōprehendimus, alia minime cōprehendemus? Sed hoc prius mihi respōde. Aliam & aliam artē esse asseris? 10. Assero. s o. Nunquid eadem tu qua ego coniectura artes discernis? Nam ipse quidē cum hæc aliarū, illa aliarū rerū scientia est, hanc aliā, illam aliam artē uoco, Tu uero? 10. Et ego. s o. Si enim eisdē de rebus scientia esset, cur hanc aliā, & illam aliā uocaremus? quando quidē eadē ab utrisq; cognoscerent. Quemadmodū à me percipit quinq; esse hos digitos, & tu sicuti ego hoc idē animaduertis. Vnde si te rogarem utrū eadē arte arithmetica an alia hæc eadē cognoscamus, respōderes utiq; quod eadem. 10. Certe. s o. Dic quod paulo ante interrogauerā, utrum secūdam omnes artes uideat tibi dicendū, quod eadē arte eadē cognosci necessariū sit, alia uero arte nō eadem, sed alia quadā: quando quidē ars alia ipsa est. 10. Ita mihi uidetur o Socrates. s o. Si quis artem aliquā assequutus non fuerit dicta uel facta huius artis bene discernere nequaquā poterit. 10. Vera narras. s o. Ea carmina quæ tu retulisti, siue bene siue male ab Homero canātur, utrum tu melius, an auriga perciperet? 10. Auriga. s o. Recitator enim es, non auriga. 10. Nempe. s o. Recitatoria uero facultas ab aurigarīa alia est. 10. Videlicet. s o. Quod si alia ars est, aliarum quoq; rerum scientia est. 10. Aliarum profecto. s o. Quid uero cum Homerus illud affert, quod Hecamede Nestoris pellex saucio Machaoni medelæ potione porrigit, cui uinū Pramniū infundit, insuper atterit caseū caprinū eneo quodā instrumēto, farinā quoq; caseo miscet, & ad hæc cepe obsonij loco apponit? Recte ne an cōtrā hæc ab Homero dicātur, utrū medicine artis an recitatorie iudiciū est? 10. Medicine. s o. Quid cū Ho. dicit,

In mare se merfit retis Thaumantias instar,  
Quod trahit ad fundum plumbi subtexta grauedo  
Muniti cornu sortem dans piscibus atram.

hæc quid sibi uelint, & utrū recte an contrā dicantur, nōne ars piscatorū melius q̄ recitatorum animaduertet? 10. Cōstat quod ars piscatorū id iudicat. s o. Si praterea me ita rogares, postquā o Socrates in Homeri carminibus inuenisti quæ cuiq; istarum quæ dictæ sunt artium iudicanda sunt, age iam mihi reperias quæ nā à uate uaticinioq; iudicari conueniat, recte ne an cōtrā ab Homero sint dicta: aduerte q̄ facile ac uere tibi respondeam. Sæpenumero in Odyssea scribit, præsertim ea quæ Melampodorū uates Theoclymenus aduersus procos fatur,

O miseri, quid nunc heu uobis imminet atri,  
Dum mollem noctu capitis per membra soporem.

Cuncta



Cuncta fremunt luctu, resonat plangoribus æther.  
 Scissâq; triste madent lachrymis manantibus ora.  
 Vestibulum plenum est simulachris, omnis & aula.  
 Sub tenebris erebus riget, extinctoq; per orbem  
 Lumine uelatur tristâ caligine cœlum.

Sæpenumero etiã in Iliade, ut in murorũ expugnatione, quæ ad uatẽ pertinent tangit. Ibi enim sic inquit,

Certabant Danaï Troiæ perrumpere muros,  
 Alti uolansq; Iouis pendebat desuper ales  
 Vnguibus incuruis rubrum complexa draconem.  
 Pellebatq; acies in læuam, tum ferus ille  
 Respirans, & adhuc transfixo pectore luctans,  
 Ore petens aquilam perstrinxit uulnere guttur.  
 Illa dolens anguem dimisit in agmina lapsam,  
 Sauciãq; in uentos pennis sublata refugit.

Hęc equidẽ dicam, & alia huiusmodi à uate consideranda iudicãdaq; esse. IO. Et uera quidem ô Socrates. SO. Et tu ô Io uera narras. Age quemadmodum ego tibi ex Odyssæa, & Iliade excerpſi quæ ad uatem, quæ ad medicũ, quæ ad piscatorẽ pertinere uident, sic et tu qui maiorem in Homeri scriptis peritiã habes, eligas, & adducas in mediũ, quæ sunt recitatoris propria, quæ præter alios homines ipsi cõsiderare iudicareq; cõuenit. IO. Omnia ô Socrates assero. SO. Non omnia tu supra dicebas ô Io. Num ita obliuioſus es? Atqui non decet recitatorẽ hominẽ obliuioſum esse. IO. Quidnam? SO. Non memoria te nes artem recitãdi aliam ab aurigaria te dixisse? IO. Teneo. SO. Nonne cum alia sit, alia cognituram es confessus? IO. Profecto. SO. Non igitur omnia percipiet secundũ sermonem tuum ars recitãdi, neq; ipse etiã recitator. IO. Imò omnia præter talia quædam. SO. Cũ præter talia quædam dicis, præter ea quæ aliarũ artiũ sunt fermẽ significas. Sed quenam cognoscat, postquã non omnia noscit? IO. Quæ decens est ut uir loquat, quæ mulier, seruus, liber, subiectus, princeps, hæc omnia noscet. SO. Quod decens est ut princeps in mari, nauicula tempestate oppressa afferat, recitator ne magis q̃ gubernator cognoscat? IO. Non, sed gubernator melius hoc percipiet. SO. Sed ea quæ decens est ut princeps in morbo loquatur, recitator melius quã medicus intelliget? IO. Neq; hæc. SO. Sed ea quæ seruo cõueniunt, dicis. IO. Certe. SO. Scilicet quæ decens est ut dicat seruus bubulcus, dum de furentib. & efferatis bobus cõfabulatur, recitator ipse, nõ bubulcus agnoscat? IO. Nequaquã. SO. Nunquid ea quæ decens est ut mulier de lanificio textori referat? IO. Non. SO. Ea quæ decens est ut uir dux exercitus dicat dum milites hortatur, cognoscat? IO. Talia profecto sunt quæ recitator agnoscat. SO. Nunquid ars recitatoria eadem est quæ & imperatoris exercitus? IO. Intelligerẽ equidem si opus esset, quæ imperatorẽ loqui decet. SO. Fortẽ & imperator es Ion: Nam si equestri, & citharœdica simul disciplina polles, illos qui bene, & qui male equitant, cognosceres. Et si te interrogarem ô Io utrũ arte equestri, an arte citharœdi illos qui bene equitant cognoscis, quid mihi respõderes? IO. Arte equestri. SO. Quod si eos qui bene pulsant citharam, cognosceres, confitereris illos non equestri sed citharœdica disciplina cognoscere? IO. Proculdubio. SO. Cũ uerò quæ ad Imperatorẽ spectant intelligas, utrum imperatoria, an recitatoria ista calles? IO. Nihil mihi referre uidetur. SO. Quomodo nihil referre dicis? Imperatoriam, & recitatoriam artem unam ne an duas ponis? IO. Vna mihi uidetur. SO. Quicunq; igitur bonus est recitator, etiã bonus imperator erit? IO. Et maxime quidem ô Socrates. SO. Num & qui exercitus imperator est optimus, idem recitator est bonus? IO. Nequaquam. SO. Illud tamen admittis, quod quisquis recitator bonus est, bonus est imperator. IO. Valde. SO. Nonne Græcorũ optimus es recitator? IO. Planẽ ô Socrates. SO. Nunquid Græcorum optimus es Imperator? IO. Certe ô Socrates. Hęc enim in Homeri scriptis didici. SO. Cur igit per deos, cũ sis optimus Græcorũ omniũ dux exercitus optimusq; recitator, passim carmina modularis, militas autẽ nusquã? nõquid tibi uidetur recitator aurea coronã decoratus plurimũ usui esse Græcis, imperator autẽ nullo pacto? IO. Nostra ô Socrates ciuitas uestra subest, à uobisq; gubernat, & idcirco imperatore nõ indiget. Vestra autem & Lacedæmoniorũ respub. me nunquã in exercitus ducẽ eligeret. Idoneos enim duces



uos esse putatis, s o c. Optime Io, Apollodorum Cyzicenum nō cognoscis? I o. Quem Apollodorum? s o c. Illum scilicet, quē saepe Athenienses quamuis hospes esset, imperatorem delegerunt, & Phanostenem Andriū, & Heraclidem Clazomeniū. Quos hæc ciuitas licet peregrinos, quia uiri præstātes habentur, prætura, & alijs magistratibus ornat. Ionem uero Ephesium imperatorē non decernet, neq; honore afficiet, si uirtute præstare uisus fuerit. Quid uero, nōne uos Ephesii prisca origine Atheniēses estis, Ephesusq; nulla ciuitate est inferior? Sed tu o Io, si quidē uera prædicas, & sciētia arteq; potes Homerū laudare, iniuria me afficis: quippe qui p̄fessus multa et pulchra Homeri scire, teq; ostensurum mihi pollicitus, me nūc decipis, ac permultū abest ut ostendas. siquidē nec quæ sint ista quorū peritus es, nec qua sis facultate instructus, aperire uis, me diu iam obsecrāte: ceterum tanq; Proteus uariis uarie mutaris sursum deorsum in omnia te uertēs, adeo ut postremo me subterfugiēs imperator euaseris, ne mihi ostendas quo pacto tibi circa Homeri sapientiam faciētia cōpetat. Si enim arte tibi hoc inest, quemadmodū nūc dixi, pollicitusq; exponere, decipis, certe iniurius es, Sin autē cares arte, & forte quadā diuina ab Homero raptus, cū nihil intelligas, multa & pulchra circa poetā hūc dicis, ut ego de te iudicābā, nō facis iniuriā. Elige utrū mauis, iniustus homo, an diuinus potius appellari. I o. Longe differt o Socrates, & multo pulchrius est iudicari diuinū. s o. Hoc itaq; qđ pulchrius est, tibi à nobis tribuif o Io. te scilicet diuinū potius qđ artificiosū Homeri laudatorē esse.

## PRAEFATIO IN PLATONIS SO-

PHISTAM SECVNDVM PROCLVM, A MAR-  
silio Ficino translata.



**S**OPHISTAM Plato uocat non hominem quendam solum, sed etiam amorem, Plutonem, Iouem, & artem sophisticam præclarissimā dicit, Ex quibus intelligimus quod nobilius subiectum quam appareat hic dialogus respicit. Est enim intentio secundum magnum Iamblichum de sublunari opifice tractare. Nam est idolorum fictor, purificator animarum, à contrarijs rationibus semper separans, transmutator, & iuuenum diuitum mercenarius uenator. Dum animas suscipit plenas rationibus à superis uenientes, mercedem ab illis accipit, ipsam animalium fabricam, quæ fit secundum mortalium rationem. Hic ei quod non est incumbit, quia quæ sunt in materia gignit. Et quod reuera falsum est, diligit, id est materiam. Simul autem in id quod uerum reuera est, respicit. Est & multiceps, quoniam sibi essentias uitasq; multas uendicauit, per quas uarietatem generationis ipse disponit. Idem quoq; magus est generatione, dum animas naturalibus rationibus mulcet, & allicit, adeo ut egre à generatione amoueantur. Quinetiam & amor magus, & natura maga à nonnullis dicitur, propter reciprocos attractus atque illecebras quæ secundum naturam procedunt. Nunc igitur omnifariā sophistā declarare uult. Etenim philosophus sophista est, quippe cum coelestē opificem, & generationis opificē imitetur. Et distinctiua facultas progressum rerum ab uno imitatur, & generationis opifex coelestem opificem. quare sophista est. Atqui & ipse homo sophista, quia magna imitatur, Sophista dicitur. Et idcirco sophistam multiplicem appellauit. Eleates hospes representat patrem opificum, supercoelestem & absolutum. Auditores autem opificis intelligentias. Ille quidem Iouis, hic natura angelica tanquam interpretator ac geometricus. Et quoniam opificium ab imperfecto incipiens in perfectum desinit, hospes ille primum cum Theodoro, deinde per conuersionem cum proprio Socrate uersatur. Hactenus Procli. Deinceps Marsilij.

Proprietates  
sublunaris opificis

Amor magus  
& natura maga

Argumentum  
Marsilij  
Apud Pythagorā & Platonem  
sophos est solus deus.  
Quis philosophus

**P**OST Theatetum de scientia, legendus est Sophista de ipso ente, quod scientiæ est obiectum. Dum uero hic de ente differitur circa quod uersatur philosophus, tractatur interim de non ente, ad quod sophista declinat. Apud Pythagorā & Platonē sophus, id est sapiens, solus est Deus. Philosophus autem uerus imitator dei. Sophista ambiciosus et fallax philosophi emulatur. Sex Plato Sophistæ definitiones adducit. Quoniā uero definitio haberi absq; diuisione nō potest, per quam ab ipsa re definienda quæ ipsius nō sunt separentur, genusq; ipsius per differētiā diuidatur, ex quibus tandem simul & genere cōponantur species atq; definiantur, idcirco Plato Sophistam definiturum, exactissimas primum partitiones excogitat, admonēs neminem omnino latentem rei cuiusq; naturam discernere posse, nisi eam penitus ab aliena qualitate secreuerit. Proinde entis atq; nō entis descriptiones pro uirib. effert, atq; ens, quemadmodū & in Parmenide, subijcit uni. Entis quinque numerat genera, essentiā, idem, & alterum, statumq; & motum. Docet ueram quidē essentiā rebus incorporeis cōuenire, imaginariā uero corporeis. Eos præter ea qui incorporea negant, admodum detestatur: eos insuper qui uel omnia moueri solum, uel solum manere putant. Item de sciētia atq; de opinione & oratione uera uel falsa, de uerbo & nomine disputat, quatenus ad entis ipsius disputationem pertinere uidetur. Demum postquam de sophista simul ac philosopho disputauit, diuina quadā librā concludi.